

การบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี

A Community Management Community-based Culture in Sing Buri Province

อังคณา อุดมพันธ์¹, รศ.ดร.ทิพาพร พิมพิสุทธิ², รศ.ดร.งามพิศ สัตย์สงวน³ และ รศ.ดร.วรรษยา ศิริวัฒน์⁴

Angkana Udompan, Assoc. Prof. Dr. Thiphaphon Pimphisut

Assoc. Prof. Dr. Ngamphit Satsa-nguan and Assoc. Prof. Dr. Varatchaya Sirivat

Received

Reviewed

Revised

Accepted

08/03/2019

17/03/2019

29/03/2019

01/04/2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานผ่านกระบวนการและการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในจังหวัดสิงห์บุรี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี และ (3) เพื่อเสนอแนวทางในการดำเนินงานและการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานผ่านกระบวนการ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในจังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods)

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานผ่านกระบวนการ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในจังหวัดสิงห์บุรี ยึดถือตามแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และสร้างความเข้มแข็งจากภายในเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่สังคมต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในภาวะปัจจุบันและเสริมรากฐานของจังหวัดด้านต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี (พ.ศ.2560-2564) (2) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานได้ประกอบไปด้วย บทบาทภาครัฐ บทบาทภาคเอกชน บทบาทภาคประชาสังคม ที่เป็นไปตามหลักการข้อ 1 ส่วนผลที่ได้รับคือ ชุมชนพึ่งตนเองได้ ชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนมีสุขภาพที่ดีตามเกณฑ์ (จปฐ.) ความสำเร็จของการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจาก บทบาทภาคประชาสังคมมากที่สุดซึ่งค่าอิทธิพลเท่ากับ .492 รองลงมาคือบทบาทภาคเอกชนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากบทบาทภาครัฐและบทบาทภาคประชาสังคมค่าอิทธิพลเท่ากับ .470 บทบาทภาคเอกชนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากบทบาทภาครัฐและบทบาทภาคประชาสังคมค่าอิทธิพลเท่ากับ .372 และ (3) แนวทางในการดำเนินงานและการบริหารชุมชนโดยใช้

¹ นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Ph.D. Student (Public administration) Ramkhamhaeng University, Email : angkana.udompan@gmail.com

² คณะรัฐศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง Email : tipap@csloxinfo.com

Faculty of Political Science (Public administration), Ramkhamhaeng University

³ คณะรัฐศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง Email : vipaveecondo@hotmail.com

Faculty of Political Science (Public administration), Ramkhamhaeng University

⁴ คณะรัฐศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง Email : Varatchaya50@hotmail.com

Faculty of Political Science (Public administration), Ramkhamhaeng University

วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย การส่งเสริมจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและการจัดการตนเองของชุมชน ภายใต้แนวคิด “กินดี อยู่ดี มีสุข”

คำสำคัญ : การบริหารชุมชน, วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน

Abstract

In this dissertation, the researcher investigates (1) the conditions of community administration operationally employing community-based culture through procedures and the integration of cooperation between the public, the private sector, and civil society in Sing Buri province. The researcher also determines (2) factors exerting effects on success in community administration using community-based culture in Sing Buri province. Finally, furthermore, the researcher presents (3) operational guidelines and community administration in the case under consideration. Adopting a mixed-methods research approach, the researcher applied this approach in three steps as follows: In Step One, the researcher employed a qualitative research methodology, whereas in Step Two, a quantitative research methodology was utilized. Furthermore, in Step Three, the researcher again used a qualitative research methodology. Insofar as concerns the qualitative phase of research, the researcher first employed the purposive sampling method in collecting germane qualitative data. This allowed the selection of a target population. In selecting two groups of subjects, the researcher then employed the snowball sampling method. Accordingly, forty subjects were selected for the purposes of conducting in-depth interviews with them, while ten subjects were selected as focus group discussants. As qualitative research instruments used for collecting data, the researcher used a questionnaire, an interview form, an observation record form, and a behavior record form. The data thereby collected were subsequently analyzed using content analysis. In the quantitative phase of research, the researcher used a questionnaire as a research instrument to collect quantitative data from 400 representatives of six districts in Sing Buri province in order to confirm the findings based on qualitative data. In selecting this sample population, the researcher made use of the multistage random sampling method. Then, using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean (M) and standard deviation (SD). Multiple linear regression analysis (MLRA) was also used by the researcher. Statistical significance was set at the .05 level. Findings are as follows: 1) The operational conditions of community administration using community-based culture through procedures and the integration of cooperation between the public, the private sector and civil society in Sing Buri province were in consonance with relevant concepts and the direction for the

development of the country toward sustainability as based on the principles of the sufficiency economy. Mobilization was also in accordance with the Twelfth National Economic and Social Development Plan (2017-2021). Internal strength was fostered so as to prevent risk factors the society would have had to face in view of current changes. In addition, the foundations of the province were reinforced in various aspects as based on the Sing Buri Province Development Plan (2018-2021). 2) Causal factors exerting effects on the success of community administration using community-based culture consisted of the roles of the public sector, the private sector and civil society in accordance with Principle No. 1. The result was that the community depended on itself, was strong, and showed good health conditions as based on the standards (basic minimum needs). The success of community administration using community-based culture was found to be positively directly influenced by the role of civil society at the highest level. The influence value was at 0.492. Next in descending order was the role of the private sector which received positive direct influence from the role of civil society carrying the influence at 0.470. The role of the private sector was positively directly influenced by the roles of the public sector and civil society with the influence value at 0.372. 3) Operational guidelines for community administration using community-based culture in Sing Buri province consisted of support from the public sector, the private sector, the civil society and the self-administration of the community subsumed under the concept of “Eat Well, Live Well, Be Happy.”

Keyword : Community Administration Employing, Community-based Culture

บทนำ

ภายใต้แนวคิดทุนนิยมเสรีทำให้ผู้คนแปลกแยกจากสังคมเดิม ส่งผลให้คนในสังคมมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปทั้งเรื่องการค้าเงินชีวิต การใช้ชีวิต รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนมีแนวโน้มเป็นปัจเจกชนสูงขึ้น คุณค่าทางจิตใจของคนในสังคมเริ่มเสื่อมถอย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Narin Sungrugsā. 2011 : 62) พบว่า กระแสการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาประเทศไทยได้มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ด้วยการคำนึงถึงผลิตภัณท์มวลรวมภายในประเทศว่า จะมีอัตราการเจริญเติบโตมากน้อยเท่าใด การพัฒนาที่นำเข้ามาจากต่างประเทศตามวิถีของความทันสมัย เพื่อให้ทุกคนมีชีวิตตามที่ต้องการสู่ความทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดของ (Ulrich Beck. 2000 : 17-21) มีความเห็นว่าความทันสมัย (modernity) ยังคงเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ และมนุษย์ก็ได้ประโยชน์จากความทันสมัย ปัจจุบันสังคมไม่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคหลังความทันสมัย (postmodern) ความทันสมัยยังคงเป็นเรื่องจริงที่ดำรงอยู่ เพียงแต่ต้องมีการตรวจสอบและวิพากษ์ปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างเข้มข้นหนักหน่วงด้วยมุมมองสะท้อนกลับ (reflexive) กล่าวคือ สังคมทันสมัยเผชิญหน้ากับภาวะเสี่ยงภัยที่มากจากการเติบโตทางอุตสาหกรรมและการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม เกิดปัญหาทางสังคม การเสียระเบียบทางวัฒนธรรม มนุษย์มี

ความสัมพันธ์กันเป็นแบบทางการ โดยปัญหาเหล่านี้ชุมชนหรือหน่วยทางสังคม (Social Unit) ต้องแบกรับภาระความเสี่ยงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้มนุษย์เกิดสำนึกในการหาทางเยียวยาแก้ไข

ในมุมมองการปรับตัวของชุมชน ตามแนวคิดของ (Gerard Delanty. 2003 : 45-46) คือ ไม่ควรมองชุมชนในเชิงสถาบันเพียงอย่างเดียว ควรให้ความสำคัญกับชุมชนประเพณี ชุมชนศีลธรรม ชุมชนสัญลักษณ์ และเป็นการมองชุมชนในเชิงวัฒนธรรมที่มีพลวัต ซึ่งสัมพันธ์กับผลการศึกษาของ (Pakorn Tansakul. 2011 : 210 -211) พบว่า รูปแบบการสร้างสันติสุขในชุมชนเป็นการนำความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนาเพื่อทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชุมชน อันประกอบ ด้วยการสร้างความเข้าใจต่อชุมชนในความต่างของวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรมประเพณี การปฏิบัติ ซึ่งต้องผสมผสานกันเพื่อประโยชน์ของชุมชน ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดของ (Srisakra Vallibhotama. 2011 : 8 – 9) “วัฒนธรรม” ในความหมายปัจจุบัน หากมองวัฒนธรรมในรูปขององค์รวมที่เป็นภาพเคลื่อนไหว (Dynamic) มีวัฒนธรรม 2 ระดับปะทะสังสรรค์กันคือ วัฒนธรรมหลวง กับ วัฒนธรรมราษฎร์ หรือ ประเพณีราษฎร์ (Little tradition) วัฒนธรรมหลวงคือวัฒนธรรมในระดับบน วัฒนธรรมราษฎร์เป็นวัฒนธรรมระดับล่าง ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นชีวิตวัฒนธรรม เพราะเป็นเรื่องของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในเมืองและชนบท นั่นคือคนแต่ละกลุ่มแต่ละชุมชนต่างมีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่จะต้องอยู่รอดร่วมกัน ความแตกต่างกันของท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมจึงมีผลทำให้รูปแบบทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ (Kluckhohn and Kelly, 1945 ; Ngamphit Satsa-nguan. 2000 : 3) “วัฒนธรรม” หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ อาจเป็นสิ่งที่มีความหมายหรือไม่มีเหตุผลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นการจัดระเบียบของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการใช้ระบบสัญลักษณ์” ซึ่ง (Jared Diamond. 2005 : 629 - 633) ได้สะท้อนตัวอย่างชุมชนในอดีตที่ล่มสลายสาเหตุจากไม่สามารถจัดการชุมชนหรือสังคมของตนได้ “ความล่มสลาย” คือ การเข้าสู่ภาวะตกต่ำที่เห็นได้ชัดเจน ถึงแม้แต่ความล้มเหลวในการจัดการปัญหาเพียงด้านใดด้านหนึ่งก็อาจนำพาชุมชนไปสู่ความล่มสลายได้ ท่ามกลางปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมที่ค่อย ๆ กัดกร่อนชุมชน ในที่สุดชุมชนเหล่านั้นก็อาจเข้าสู่ภาวะถดถอยหรือล่มสลายหากขาดการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการอย่างต่อเนื่อง ดังที่ พระธรรมปิฎก (Phrapromkhunaporn (P.A. Payuthyo). 2008 : 252-253) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า “คน” ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนความยั่งยืนชุมชนกับการจัดการนั้นมีมาตั้งแต่ยุคอดีตและได้วิวัฒนาการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยชุมชนได้จัดระบบการจัดการชุมชนที่มีกลไกหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ ไว้อย่างแยบยลและรอบด้าน ทั้งด้านการปกครองท้องถิ่น ด้านการจัดการความรู้ ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการคลังท้องถิ่น

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรีผ่านกระบวนการ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อให้ได้แนวทางการการบริหารชุมชน สำหรับส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน ให้สามารถดำรงอยู่อย่างภาคภูมิใจและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งการบริหารชุมชนดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการเป็นทางเลือกให้กับชุมชนอื่นที่ยังไม่มีการบริหารชุมชนที่เข้มแข็งได้มีโอกาสเรียนรู้สู่การพัฒนาชุมชนของตนเอง และการบริหารชุมชนของตนเองให้เข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานผ่านกระบวนการและการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในจังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการดำเนินงานและการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานผ่านกระบวนการ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในจังหวัดสิงห์บุรี

การทบทวนวรรณกรรม

1. **ทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory)** ข้อมูลที่มาจากปรากฏการณ์จริงในพื้นที่วิจัยจริง คือ พฤติกรรมมนุษย์และการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในองค์การเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (Barney G. Glaser & Anselm L. Strauss, 1967 ; Strauss & Corbin, 1994 ; Charmaz. 2000 ; Napaporn Havanon. 2007 : 17-19 และ Chai Podhisita. 2016) ได้กล่าวถึงทฤษฎีฐานราก คือ ทฤษฎีที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม สร้างสมมติฐานจากข้อมูล เป็นการพัฒนาทฤษฎีที่มาจากข้อมูลและความจริงเชิงประจักษ์ (Empirical reality) เป็นไปตามปรากฏการณ์จริงมากที่สุด โดยการเข้าสำรวจพื้นที่จริง และการสำรวจข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปตรวจสอบความถูกต้องในการลงสำรวจภาคสนามครั้งต่อไป เงื่อนไขสำคัญของการศึกษาในแนวทฤษฎีฐานรากคือ ผู้วิจัยต้องเปิดรับข้อมูลจริงจากพื้นที่ โดยไม่ยึดติดกับแนวคิดทฤษฎีเดิม ๆ จนเห็นความหมายในความคิดและเข้าใจบริบทของเรื่องนั้น ๆ อย่างกระจ่าง

2. **ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory)** เป็นแนวคิดกระแสหลักที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Huntington, S.P.. 1976 : 34 – 35 ; Thiphaphon Phimphisut, 1988 : 1-4 ; Sumit Suwan. 2011 : 38 และ Patcharin Sirasoonthorn. 2013 : 325 – 327) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีภาวะทันสมัย ไว้ว่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยมีเป้าหมายคือสังคมต้องมีความเจริญก้าวหน้า ดำเนินนโยบายโดยการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจให้กลายเป็นระบบทุนนิยม การเมืองจะต้องให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมือง การนำหลักประชาธิปไตยเข้ามาใช้ในการปกครอง สังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมืองมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตนำเทคโนโลยีเข้ามา การดำรงชีวิตจากแบบเรียบง่ายในสังคมจารีตไปสู่การดำรงชีวิตที่อาศัยความรู้และเทคโนโลยีระดับสูง มีความเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงระบบความเชื่อของคนจากอำนาจเหนือธรรมชาติ เป็นความคิดเชิงเหตุผล ปัจเจกชนนิยมและวัตถุนิยม โครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว สถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีความสลับซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น การจัดระเบียบทางสังคมใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรมากขึ้นแทนที่บรรทัดฐานและวิถีประเพณีที่ใช้กันในสังคมจารีต

3. **แนวทางการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น** (Giddens, 1984; Pearce, 1993. 2003; Harvey. 2009 ; Henderson James. 2014 ; Kovit Puang-ngam. 2010 : 499 – 412 ;

Kwunkamol Donkwa. 2013 ; Vittaya Chandang, 2013 และ Yontrakarn Jinachampa and Siwarak Siwarom. 2016) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวชุมชน การเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชน รากฐานของการเป็นเจ้าของชุมชน องค์กรประชาธิปไตยในท้องถิ่น และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมในท้องถิ่นภาคชุมชนจะดำเนินบทบาทการจัดการชุมชนตนเอง พยายามที่จะกำจัดวิกฤตการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ ไม่ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและสังคมเสรีนิยมใหม่ สนับสนุนภาคชุมชนในการดำเนินการ "ความเป็นเจ้าของชุมชน" แสวงหาทางเลือกในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ชุมชนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากรในชุมชน การพัฒนาองค์กรในชุมชน เป็นเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน กระบวนการบริหารชุมชนด้วยการส่งต่อความยั่งยืนของชุมชนโดยมีกระบวนการพัฒนาชุมชนคือ ชุมชนมีเป้าหมาย มีทิศทางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้สืบทอดไปยังคนรุ่นหลัง มีระบบฐานข้อมูลที่สำคัญของชุมชนที่สามารถนำไปวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาจนเกิดแผนพัฒนาชุมชนเอง มีองค์กรชุมชนที่หลากหลายเป็นพื้นฐานของการทำงานด้านการพัฒนา มีการจัดการทุนชุมชนทั้งทุนทรัพยากร ทุนสิ่งแวดล้อม ทุนการเงิน และทุนภูมิปัญญา เกิดระบบสวัสดิการเพื่อสร้างความมั่นคงเพียงพอต่อชีวิต และการอยู่ร่วมกันของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ซึ่งการวิจัยแบบผสมวิธีมีความสำคัญตามแนวคิดของ (Greene et al, 1989 ; Creswell. 2013) ดังนี้คือ 1) ใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความผลการวิจัยอีกวิธีหนึ่งช่วยให้การตอบคำถามการวิจัยได้ละเอียดชัดเจนมากกว่า การใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงรูปแบบเดียว 2) การใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งไปช่วยพัฒนาการวิจัยอีกวิธีหนึ่งหรือการใช้ผลการวิจัยวิธีหนึ่งไปตั้งคำถามการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง

วิธีและขั้นตอนการวิจัย

การบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้ (1) ศึกษาสภาพการบริหารชุมชน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารชุมชนใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และ (3) นำเสนอการบริหารชุมชนใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (1) ผู้ให้ข้อมูลหลักเชิงคุณภาพ วิธีการคัดเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 40 คน ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 10 คน (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ในจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมี 6 อำเภอ 43 ตำบล 364 หมู่บ้าน จากสถิติกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2559 จังหวัดสิงห์บุรี มีประชากรทั้งสิ้น 210,826 การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Rangsan Singhalert. 2015 : 69 ; Taro Yamane. 1973 : 727) เป็นจำนวนหน่วยตัวอย่าง 400 ราย โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่ง (Somchai Worakitkasemsakul. 2011, : 20) ได้กล่าวว่า เริ่มต้นกลุ่มใหญ่ที่สุดจนกระทั่งสิ้นสุดที่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการตามความเหมาะสม เป็นการสุ่มตัวอย่างที่

ใช้หลากหลายวิธีการในการสุ่มเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชาชนที่ซับซ้อนและมีความสอดคล้องกับความต้องการภายใต้เงื่อนไขที่จำกัด

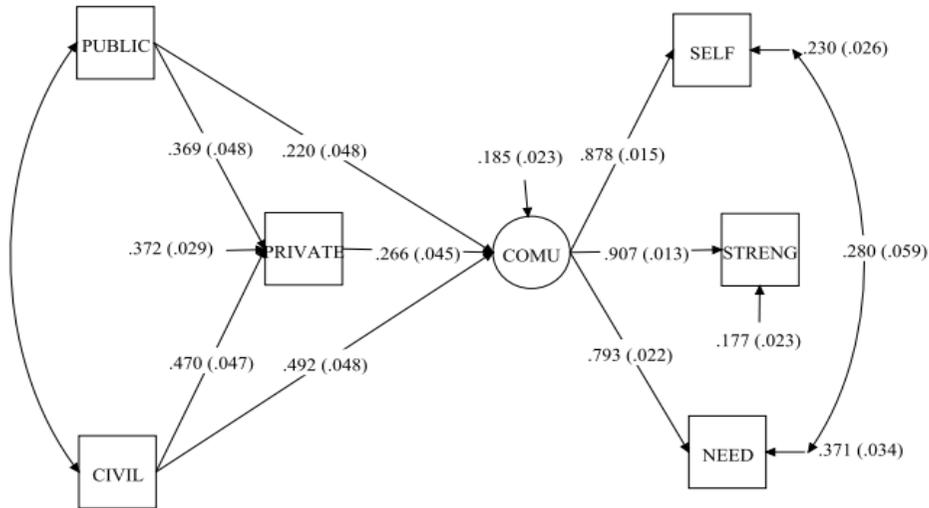
การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ (1) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ซึ่งได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ที่ได้จดบันทึกไว้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น (2) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร ในการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลบริบททั่วไปของชุมชน เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยบทบาทของภาครัฐ บทบาทของภาคเอกชน และ บทบาทของภาคประชาสังคม ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การตรวจสอบความตรง โดยการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ใช้เกณฑ์ดัชนีตามข้อสรุปและงานวิจัยของ Suntonrapot Damrongpanit. 2011 : 21-42)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า

1. สภาพการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน ประกอบไปด้วย (1) ชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพ / ออมทรัพย์ มีแหล่งเรียนรู้/ สืบสานภูมิปัญญา / ทนทางสังคมทางวัฒนธรรมไทย บัญชีครัวเรือน ความรักและความผูกพันในพื้นที่ และ หุ่นส่วนความเป็นเจ้าของตลาดร่วมกัน (2) ชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ สมาชิกในชุมชนมีการทำกิจกรรมประจำวันร่วมกัน มีความมั่นคงปลอดภัย สามารถจัดการตนเอง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน/ การอยู่ด้วยกันแบบพี่น้อง รัก ห่วง แหวน เสียสละเพื่อชุมชน/ สำนักรักถิ่นฐานบ้านเกิด ความรักความภาคภูมิใจในถิ่นฐานบ้านเกิด และ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ (3) ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็นพื้นฐานของคนในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรจะมีคุณภาพชีวิตในแต่ละเรื่องอย่างไร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ (4) บทบาทภาครัฐ ได้แก่ ส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้าร่วมประชุม เปิดโอกาสให้ร่วมกำหนดแผนพัฒนา ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือสมาชิก สนับสนุนงบประมาณ และ เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล (5) บทบาทภาคเอกชน ได้แก่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ยกกระดับนวัตกรรมท้องถิ่น ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ธารรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนในชุมชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพ และการเชื่อมโยงธุรกิจ (6) บทบาทภาคประชาสังคม ได้แก่ ภาวะการนำและผู้นำชุมชน/ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การนำอัตลักษณ์ในชุมชนมาพัฒนาเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สมาชิกปฏิบัติตนในฐานะสมาชิกที่ดี/ การได้ตอบแทนคุณแผ่นดิน การทำงานในลักษณะจิตอาสา ร่วมอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมติดตามประเมินผล และ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

2. การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน ในจังหวัดสิงห์บุรี ไปวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยใช้สถิติ Path Analysis กำหนดนัยสำคัญที่ระดับ.05 ดังภาพที่ 1

Chi-Square=19.053, Df= 5, $\chi^2/df=3.8106$, P-Value=0.0019,
RMSEA=0.084, CFI=0.992, TLI=0.977, SRMR=0.012

แผนภาพที่ 1 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน

จากแผนภาพที่ 1 พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจาก บทบาทภาคประชาสังคมมากที่สุดซึ่งค่าอิทธิพลเท่ากับ .492 รองลงมาคือบทบาทภาคเอกชนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากบทบาทภาคประชาสังคมค่าอิทธิพลเท่ากับ .470 บทบาทภาคเอกชนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากบทบาทภาครัฐและบทบาทภาคประชาสังคมค่าอิทธิพลเท่ากับ .372 ปัจจัยเชิงสาเหตุการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากบทบาทภาครัฐต่ำที่สุดซึ่งค่าอิทธิพลเท่ากับ .220 ความเข้มแข็งของชุมชนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากปัจจัยเชิงสาเหตุการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงมากที่สุดซึ่งค่าอิทธิพลเท่ากับ .907 รองลงมาคือ การพึ่งตนเองของชุมชนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากปัจจัยเชิงสาเหตุการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงค่าอิทธิพลเท่ากับ .878 และ ความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชน (จปฐ.) ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากปัจจัยเชิงสาเหตุการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงต่ำที่สุดซึ่งค่าอิทธิพลเท่ากับ .793 โดย ความเข้มแข็งของชุมชน การพึ่งตนเองของชุมชน และความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชน (จปฐ.) มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

3. แนวทางการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี ประกอบไปด้วย (1) การส่งเสริมจากภาครัฐ ได้แก่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนา เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล ระบบแจ้งข้อมูลข่าวสารและบริการภาครัฐ สร้างกระบวนการเรียนรู้พัฒนาตนเอง และ ส่งเสริมยกระดับวัฒนธรรมสู่ความเป็นนวัตกรรม (2) บทบาท

ภาคเอกชนร่วมบริหาร ได้แก่ ร่วมสร้างอาชีพในชุมชน สร้างธุรกิจชุมชน ร่วมสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และร่วมลงทุนอุตสาหกรรมวัฒนธรรม (3) การเสริมแรงจากภาคประชาสังคม ได้แก่ สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาช่องทางการสื่อสารกันภายในชุมชน ดึงเครือข่ายภาคประชาสังคมให้เอื้อต่อการจัดการตนเอง และ ประชาสัมพันธ์เพื่อการสร้างความสัมพันธ์อันดี และ (4) การจัดการตนเองของชุมชน “กินดี อยู่ดี มีสุข” ได้แก่ ตระหนักไว้ในเรื่องการพึ่งตนเอง ค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาสินค้าวัฒนธรรมระดับสู่การเป็นสินค้าวัฒนธรรม และทำนุบำรุงรักษาส่งเสริมพัฒนามรดกภูมิปัญญา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในจังหวัดสิงห์บุรี มีประเด็นที่น่านำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานข้างต้นพบว่า บทบาทภาครัฐ บทบาทภาคเอกชน และบทบาทภาคประชาสังคม คือระบบย่อยต่าง ๆ จะทำงานภายในขอบเขตของตนเองและสัมพันธ์กับระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิด (Flagle, Huggins & Roy, 1960 ; Berrien, 1968 : 14-15) ให้ความหมายว่าระบบ คือสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ จะมีขอบเขตของตน (Boundary) ทำงานสัมพันธ์กันในลักษณะการไหลเวียนของตัวป้อน (Input) แล้วออกมาเป็นผลผลิต (Output) ซึ่งแต่ละส่วนจะมีขอบเขตของตนเองมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การเรียนรู้ของชุมชน การสร้างสรรค์ความเข้มแข็งของชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนในการพัฒนา เป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่สมาชิกให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และการจัดกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองวิถีการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความศักยภาพแห่งตน

2. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน ประกอบไปด้วย บทบาทภาครัฐ บทบาทภาคเอกชน และบทบาทภาคประชาสังคม เป็นการนำพาชุมชนไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการสร้างสังคมที่มีความสุขภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ หรือ แนวคิดโลกาภิวัตน์ (Globalization Concept) ตามแนวคิดของ (Prakash and Hart. 2000 : 2-3 ; Ditter, 2002 : 21; Nassar. 2005 : 2-3 และ Vachani. 2006 : 1) ได้กล่าวถึง ความหมายแนวคิดโลกาภิวัตน์ไว้ว่า เป็นชัยชนะของระบบทุนนิยม (Triumph of capitalism) แนวโน้มที่จะทำให้นโยบายและรูปแบบรัฐเป็นแบบเดี่ยวและสะสมทุนไปทั่วโลก มีการบูรณาการข้ามชาติ (Transnational integration) โดยการใช้ทรัพยากรหลาย ๆ ชาติโดยบริษัทเดียว กระจายสินค้าและการผลิตขึ้นต่าง ๆ จากแนวคิดดังกล่าวได้มีผู้ได้เสนอวิธีการทำงานพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน (Bunthien Thongprasarn, 1988 : 94 ; Karnjana Keawthep, 1989 : 22 ; Chairat Pranee. 2014 ; Samart Rodsanthiah, Pramarn Thepsongkhroh, Suebphong Thammachart and Uthit Sangkharat. 2016) โดยเสนอหลักการไว้ คือ เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชาวบ้าน และมุ่งความสนใจไปที่ภูมิปัญญาชาวบ้าน การเตรียมชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการ

3. แนวทางการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานผ่านกระบวนการ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนา โดยบทบาทของภาครัฐสอดคล้องกับแนวคิดของ (Luiz Carlos Bresser Pereira. 2004) ได้กล่าวไว้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปการจัดการสาธารณะคือการเพิ่มขีดความสามารถของรัฐในการสร้าง “รัฐที่แข็งแกร่ง” รัฐบาลต้องปกป้องสิทธิพลเมืองและสร้างความมั่นใจแก่เอกชนให้เสรีทางการค้า สามารถส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม สามารถต่อต้านการคอร์รัปชัน รัฐที่มีเสถียรภาพเท่านั้นที่สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (Renate Minas, Sharon Wright, Rik van Berkel. 2012) ได้กล่าวถึงการทับซ้อนกันระหว่างการกระจายอำนาจและการรวมศูนย์ ส่งผลไปสู่การบริหารระดับท้องถิ่น (KK. Pandey & Nupur Tiwari. 2018) ได้กล่าวว่า การกระจายอำนาจทำให้การบริหารสาธารณะมีประสิทธิภาพยืดหยุ่นตอบสนองได้ดีขึ้น นำไปสู่การศึกษาทางเทคนิคที่เป็นนามธรรมมากกว่า “รายละเอียด” ตามหลักวิชาการ เพื่อให้นโยบายนำไปใช้ได้จริง บทบาทของภาคเอกชนที่สนับสนุนการพัฒนาได้สอดคล้องกับแนวคิดของ (Tori Isufaj. 2013) คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างรายได้ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์พลังงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการความร่วมมือพหุภาคี ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดของ (Osagie & Eghe Rice. 2016) คือ การจัดการ (ทรัพยากรมนุษย์) เกี่ยวกับ CSR จัดการเรียนรู้ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลให้เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ กับกระบวนการปรับตัว CSR ในบริษัทเอกชน ในส่วนของบทบาทภาคประชาสังคมสนับสนุนการพัฒนาได้สอดคล้องกับแนวคิดของ (AJ Omede & AR Bakare. 2014) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ขัดขวางการทำงานของกลุ่มประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศคือ ความไม่มั่นคงทางการเมือง การขาดการเชื่อมต่อจากองค์กรในชนบท เงินทุนไม่เพียงพอ และ ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและการเป็นหุ้นส่วน (Elona Dhembo, Veronika Duci, Juliana Ajdini. 2015) ได้กล่าวว่า ประชาสังคมทำให้เป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสามารถส่งผลกระทบต่อธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองและศาสนาสูงกว่าการมีส่วนร่วมทางสังคมและเพศหญิงมีแนวโน้มมีบทบาทในระดับท้องถิ่นมากกว่าเพศชาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่าการส่งเสริมจากภาครัฐ คือ กลไกที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเป็นการฝึกประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย ภายใต้กระบวนการนี้ ประชาชนจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบ ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมมีความเข้มแข็ง อันเป็นการแสดงถึงการปกครองตนเองได้ บทบาทภาคเอกชนร่วมบริหาร คือการที่ภาคเอกชนให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินธุรกิจตามหลักกฎหมาย และศีลธรรม ด้วยความสมัครใจ และมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจอย่างแท้จริง การเสริมแรงจากภาคประชาสังคม คือการที่คนในสังคมซึ่งมีจิตสำนึกร่วมกันมารวมตัวในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกันแต่ไม่ต้องขึ้นตรงต่อกัน เพื่อกระทำบางอย่างที่เป็นประโยชน์สาธารณะเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาหรือกระทำการบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความรัก ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทรต่อกัน ภายใต้ระบบการจัดการโดยมีการเชื่อมโยงกันอย่างมาก และ การจัดการตนเองของชุมชน เป็นระบบซึ่งใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยไม่ได้

เกิดขึ้นจากการควบคุมจากกฎ ข้อบังคับ แต่ให้ความสำคัญกับการกระทำของสังคมที่เป็นชุมชนท้องถิ่น และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยแบ่งเป็น ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ข้อเสนอแนะหน่วยงานระดับจังหวัด และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน การสร้างชุมชนต้นแบบการพัฒนา และการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนจัดการตนเอง

2. ข้อเสนอแนะหน่วยงานระดับจังหวัด ประกอบด้วย การจัดทำโครงการพัฒนาผู้นำและแกนนำชุมชน การเสริมสร้างและพัฒนาจิตสำนึกการพึ่งตนเองของชุมชน การดึงภาคีเครือข่ายเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาชุมชน และการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

3. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ควรทำการศึกษาชุมชนต้นแบบในจังหวัดสิงห์บุรีให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดให้เกิดความครอบคลุมเชิงพื้นที่เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของชุมชนต้นแบบอื่น ๆ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถาบันว่ามีอิทธิพลต่อการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานอย่างไร ควรศึกษาวิจัยการสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การขับเคลื่อนการบริหารชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้เกิดการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

- AJ Omede & AR Bakare. (2014). *The Impact of Civil Society Organizations on Sustainable Development in Developing Countries : The Nigerian Experience*. African Research Review. 8 (1)
- Berrien, F.K. (1968). *General and Social System New Brunswiches*, N.J, Futgers University Press.
- Bresser-Pereira, Luiz Carlos (2004). *Democracy and Public Management Reform*. Oxford : Oxford University Press.
- Bunthien Thongprasarn. (1988). *Community culture concepts in development work*. Bangkok : The Catholic Council of Thailand for Development
- Chai Podhisita. (2016). *Science and Art of Qualitative Research*. 7th Edition. Bangkok : Amarin Printing and Folding Leasing.
- Chairat Pranee. (2014). "Community Culture and Bringing about Reconciliation in Thai Society Using Culture as Key Instruments". *Journal of Community Development and Life*, 2 (2) : 115-124.
- Charmaz, K. (2000). *Constructivist and objective grounded theory*. In N. K. Denzin & Y. Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research* (2nd ed., : 509-535). Thousand Oaks, CA : Sage

- Creswell, J. W. (2013). *Research Design : Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 2nd edition, Thousand Oaks, CA : Sage publications
- Dittmer : (2002). *Dimension of the Hospitality Industry*. 3rd Edition. USA : John Wiley & Sons, Inc.
- Elona Dhembo, Veronika Duci, Juliana Ajdini (2015). ““Why do I have to trust you?” The perspective from civil society on active citizenship in post–communist Albania”. *CIRR XXI* (73) 2015, 131-154.
- Flagle, C. D., Huggins, W. H., & Roy, R. H. (Eds.). (1960). *Operations research and systems engineering*. Oxford, England : Johns Hopkins Press.
- Gerard Delanty. (2003). *Community*. Routledge, UK.
- Giddens, Anthony. (1984). *The Constitution of Society : outline of the theory of structuration*. UK : Polity Press.
- Glaser, Barney G., and Strauss, Anselm L. (1967). *The Discovery Grounded Theory : Strategies for Qualitative Research*. Aldine, pp 271
- Greene, J. C., Caracelli, V. J., & Graham, W. F. (1989) “Toward a Conceptual Framework for Mixed-method Evaluation Designs”. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11 (3) pp 255-274.
- Harvey, D. (2009). *Social Justice and the City*, University of Georgia Press, Athens, GA.
- Henderson James. (2014). *Sources of Russian Gas Supply*”, in *James Henderson and Simon Pirani (eds)*. *The Russian Gas Matrix : How Markets Are Driving Change*, Oxford University Press.
- Huntington, S. P., & Nelson, M. (1976). *No easy choice : political participation in developing countries*. Cambridge : Harvard University Press
- Jain, S. C. and S. Vachani. (2006). *The Role of MNCs in Alleviating Global Poverty*. Multinational Corporations and Global Poverty Reducation. S. C. Jain and S. Vachani Cheltenham, Edward Elgar : 3-28.
- Jared Diamond. (2005). *Collapse : How Societies Choose to Fail or Succeed*. USA
- Karnjana Keawthep. (1989). *Social understanding, a guide for practitioners and social developers*. Bangkok : The Catholic Council of Thailand for Development.
- Kwunkamol Donkwa. (2013). *Community business management on a self-sufficiency economy*. Nakhon Ratchasima : Suranaree University of Technology.
- KK. Pandey & Nupur Tiwari 2018. *The Global Experience On Decentralization And Development And Its Implications For India : Perspectives From Academics And Policy Makers*. Indian Institute of Public Administration New Delhi.

- Kluckhohn, C., & Kelly, W. H. (1945). *The concept of culture*. In R. Linton (Ed.). *The Science of Man in the World Culture*. (pp. 78-105). New York. Columbia University Press.
- Kovit Puang-ngam, (2010). *Community and local self-management*. Bangkok : Faculty of Science Thammasat University.
- Napaporn Havanon. (2007). "Constructing Knowledge within Social Constructivism Paradigm". *Journal of Mekong Societies*, 3(3), 1-24.
- Narin Sungruga. (2011). *A Study of Situation of Cultural and Art Tourism in Nakorn Pathom Province, Thailand*. Nakhon Pathom : Department of Educational Foundation Faculty of Education Silpakorn University.
- Nassar, Khaled. (2005). "Evolutional Optimization of Resource Allocation in Respective Construction Schedules" *ITcon Vol. 10 (2005) : 265-273*
- Ngamphit Satsa-nguan. (2015). *Qualitative research in anthropology*. 7th Edition. Chulalongkorn University.
- Osagie & Eghe Rice. (2016). *Learning and Corporate Social Responsibility A study on the role of the learning organization, individual competencies, goal orientation and the learning climate in the CSR adaptation process*. The research was conducted under the auspices of the Graduate School of Wageningen School of Social Sciences (WASS).
- Pakorn Tansakul. (2011). *Developing a Model for Creating a Social Reconciliation Community with Diverse Religions in Satun Province*. Ph.D. Thesis (Cultural Science), Mahasarakham university..
- Pearce, N. (2004). "Effect measures in prevalence studies". *Environmental health perspectives*, 112 (10) : 1047-50.
- Patcharin Sirasoonthorn. (2013). *Concepts, theories, techniques and applications for social development*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Phrapromkhunaporn (P.A. Payuthyo). (2008). *Dharma flows for Life and Society*. Bangkok : Thammasop
- Prakash, Aseem and Jeffrey A. Hart. (2000). "Introduction," in Aseem Prakash and Jeffrey A. Hart, editors, *Globalization and Governance*. London and New York : Routledge, forthcoming
- Renate Minas, Sharon Wright, Rik van Berkel. (2012). "Decentralization and Centralization : Governing the Activation of Social Assistance Recipients in Europe". *International Journal of Sociology and Social Policy*, 32 (5/6) : 286-96.
- Rangsan Singhalert. (2015). *Research Methodology in Social Sciences*. Mahasarakham : Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Maha Sarakham University.

- Samart Rodsanthiah, Pramarn Thepsongkhroh, Suebphong Thammachart and Uthit Sangkharat. (2016). "Thai Culture-Based Community Development : A Case Study of Ban Kamphaeng Phet Community, Rattaphum District, Songkhla Province." *Journal of Humanities and Social Sciences, Thaksin University*, 99 (1) : July-December 2016
- Somchai Worakitkasemsakul. (2011). *Behavioral and Social Science Research Methodology*. Udon Thani : Typography Printing.
- Srisakra Vallibhotama. (2011). *Thailand Social development -Culture*. Bangkok : Sutthakarn Printing Center.
- Strauss, A. and Corbin, J. (1994). *Grounded Theory Methodology : An Overview*. In : Denzin, N. and Lincoln, Y., Eds., *Handbook of Qualitative Research*, Sage Publication, London, 273-285.
- Sumit Suwan. (2011). *Strategies Formulation*. Nakhon Pathom : Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus
- Suntonrapot Damrongpanit. (2011). *Factors influencing the development of analytical thinking of grade 6 students in Si Sa Ket Province : Multiple structural equation models, developmental curves with latent variables*. *Journal of Social Sciences Research, Social Sciences Research Society of Thailand : Process selected research articles and research articles for Presenting the Annual General Meeting 2011 at the Faculty of Education, Chulalongkorn University 23 December 2011*, 21-40.
- Thiphaphon Pimphisut. (1988). *Modernization Theory*. Bangkok : Ramkhamhaeng University Press.
- Tori Isufaj. (2013). *Decentralization and the Increased autonomy in Local Governments Selection and Peer Review under Responsibility of Organizing Committee of BEM 2013*.
- Ulrich Beck. (2000). *What is Globalization ?*. Cambridge, UK : Polity Press.
- Vittaya Chandang. (2013). "The development for strengthened community management corresponding to sufficiency economy in the upper central provinces of Thailand ". *Research Journal*, 18 (2) : 23-40
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. 3rd edition. New York : Harper and Row Publication.
- Yontrakarn Jinachampa and Siwarak Siwarom. (2016). "Development of Community Self-Management Model : the Case of Chompoo Sub-district, Sarapee District, Chianf Mai Province". *Journal of Graduate Research*, 8 (1) : January-June 2016